

SAMAH
ongewoon gewoon

**Beleidsplan SAMAH
2021**

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
2. Over jonge alleenstaande asielzoekers	3
A. Feiten & cijfers	3
3. Over SAMAH	6
A. Missie	6
B. Visie	6
C. Doelstellingen SAMAH	6
5. De werkwijze van SAMAH	7
A. SAMAH & de doelgroep	7
B. SAMAH & het werkveld	8
6. Uitvoering in 2021	8
Organisatie	10
Financiering	10
Vermogensbeleid	10
Inrichting van de organisatie	10
Directie en bestuur	10
Beloningsbeleid	10
Informatie Stichting SAMAH	11
Jaarbegroting 2021	12

1. Algemeen

Al ruim 20 jaar werkt stichting SAMAH aan het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van jongeren die zonder ouders als minderjarige naar Nederland zijn gekomen en asiel hebben aangevraagd. We ondersteunen hen in hun weg naar volwassenheid met informatie en ondersteuning, maar ook via doelgerichte projecten.

Veel jongeren blijven 'hangen' bij SAMAH: ze voelen zich er thuis, zoeken soms even een klankbord maar willen vooral graag wat betekenen voor andere jongeren in de rol van ervaringsdeskundige.

Dit grote netwerk van betrokken jongeren maakt het (mede) mogelijk om innovatieve diensten te ontwikkelen die aansluiten bij de leefwereld van jongeren en inspelen op kwesties die hen bezighouden.

2. Over jonge alleenstaande asielzoekers

De jongeren waarmee SAMAH werkt hebben als alleenstaande minderjarige asiel aangevraagd in Nederland. Formeel worden zij Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's) genoemd. Na hun 18^e worden deze jongeren niet als aparte groep geregistreerd, er wordt wel naar ze verwezen als voormalig AMV (ex-AMV) of jonge statushouders.

A. Feiten & cijfers

Asielaanvragen¹

In de afgelopen 24 jaar schommelde het aantal en het aandeel van de asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) sterk. Van 1996 tot 2000 is er sprake van een sterke groei. In 2000 is het aantal asielaanvragen van AMV's het hoogst: 6.705. Dat is 15,4% van het totale aantal asielaanvragen. In 2001 is 18,2% van alle aanvragen van een AMV.

De verbetering van de situatie in landen waar veel AMV's vandaan komen - de beëindiging van burgeroorlogen in Angola, Guinee en Sierra Leone – leidt vanaf 2003 tot een sterke daling. De daling van het aantal asielaanvragen van AMV's loopt door tot 2006. In dat jaar is nog geen 3% van de asielaanvragen van AMV's.

- ✓ In 2008 en 2009 is er een stijging doordat vooral veel Afghaanse AMV's in Nederland bescherming zoeken.
- ✓ In 2013 is het aantal AMV's dat bescherming zoekt met 310 op zijn laagste punt.
- ✓ In 2014 zoeken veel Eritrese minderjarigen bescherming in Nederland: 55% van het totaal aantal AMV's heeft de Eritrese nationaliteit.
- ✓ In 2015 is het aantal asielaanvragen hoog. Het aantal AMV's dat bescherming zoekt verviervoudigt tot 3.860. 70% daarvan komt uit Syrië of Eritrea.
- ✓ In 2019 zoeken 1.045 AMV's bescherming in Nederland, waarvan bijna een derde afkomstig is uit Syrië.

¹ Bron: Vluchtelingen in getallen 2020, Vluchtelingenwerk

Landen van herkomst²

Land van herkomst	2017	2018	2019	2019 %
Syrië	135	170	310	(30%)
Marokko	75	145	165	(16%)
Eritrea	480	430	110	(11%)
Algerije	55	55	70	(7%)
Irak	20	70	65	(6%)
Afghanistan	65	30	55	(5%)
Onbekend	25	25	35	
Somalië	20	15	25	
Gambia	20	30	25	
Guinee	45	55	25	
Jemen	5	10	25	
Iran	5	25	20	
Overig *	230	165	115	
Totaal	1.180	1.225	1.045	

* AMV's uit landen anders dan genoemd in het overzicht

Meer dan de helft van de AMV's waren inwoners van de landen Eritrea, Syrië en Marokko.

Sekse en leeftijd³

- ✓ In 2019 was de grootste groep alleenstaande minderjarigen die in Nederland asiel aanvraag mannelijk (85,6%).
- ✓ 10,7 % van de AMV's was onder de 14 jaar, 29% van de AMV's was tussen de 14 en 16 jaar, 49% van de AMV's was tussen de 16 en 18 jaar. Van ongeveer 5% van de AMV's is de leeftijd bij binnenkomst onbekend.

² Bron: Eurostat

³ Bron: cbs.nl

AMV's in COA opvang ⁴

Land van herkomst	Aantal 3 feb 2020	Aantal 1 maart 2021
Syrië	130	129
Eritrea	84	83
Marokko	62	72
Afghanistan	-	31
Sierra Leone	-	12
Soedan	-	12
Gambia	-	10
Guinee	29	8
Irak	47	-
Algerije	29	-
Overig*	145	46
Totaal	626	429

*AMV's uit landen anders dan genoemd in het overzicht, van sommige landen is het cijfer in 2020 opgenomen in overig en in 2021 gespecificeerd (of andersom, aangegeven met -)

Jongeren onder voogdij van Nidos 2019 ⁵

In 2019 werden 1.435 nieuwe voogdijen uitgesproken, waarvan 52 kortlopende voorlopige voogdijen met name in het kader van het Schipholproject. Dit zijn er in totaal 435 minder dan in 2018 toen er 1.870 nieuwe voogdijen werden uitgesproken.

Eind 2019 telde Nidos bij haar pupillen (voogdij en gezinsvoogdij, 18-plus en jongeren voor wie Nidos zich bereid heeft verklaard de voogdij uit te oefenen) 89 verschillende nationaliteiten. De meest voorkomende zijn:

Land van herkomst	2019	2018	2017	2016
Eritrea	790	1288	1436	1733
Syrie	646	640	935	1517
Somalie	367	394	447	530
Marokko	286	212	98	72
Afghanistan	225	301	424	706
Irak	166	152	130	145

Ook in 2019 is er een toename van het aantal jongeren met de Marokkaanse nationaliteit. Behalve de toename van Marokkaanse jongeren is er ook een toename te zien van jongeren uit andere door de overheid aangemerkte 'veilige' derde landen, zoals Albanië, Algerije en Gambia.

⁴ Bron: www.coa.nl

⁵ Bron: jaarverslag Nidos: www.nidos.nl

3. Over SAMAH

SAMAH draagt bij aan de verbetering van het welzijn van jonge alleenstaande asielzoekers (12-25 jaar)⁶ en zet zich in om hun belangen te behartigen en hun positie in (zowel) de Nederlandse samenleving (als in land van herkomst) te versterken.

A. Missie

SAMAH streeft naar een maatschappij waarin alle jonge alleenstaande asielzoekers de kans krijgen om zich te ontwikkelen als evenwichtige volwassenen, op een manier die past bij hun behoeften en capaciteiten.

B. Visie

Jonge asielzoekers verschillen op veel punten niet van 'gewone' jongeren; ze hebben dezelfde behoeften, vragen, interesses en gedragingen als hun leeftijdgenoten. Ongewoon is de situatie waarin zij verkeren. Het opgroeien in een nieuwe omgeving, zonder familie en in onzekerheid over je toekomst, brengt vele uitdagingen met zich mee.

In Nederland wonen naar schatting 15.000 asielzoekers tussen de 15 en 25 jaar die zonder ouders naar Nederland zijn gekomen. Jongeren die op veel punten niet verschillen van 'gewone' jongeren: ze hebben dezelfde behoeften, vragen, interesses en gedragingen als hun leeftijdgenoten. Ongewoon is de situatie waarin zij verkeren.

Dat werken aan een toekomst – ondanks deze ongewone situatie – kan, laten honderden jongeren elke dag zien. Het opgroeien in een nieuwe omgeving, zonder familie en in onzekerheid over de toekomst, brengt echter veel uitdagingen met zich mee. Niet alleen voor de jongeren zelf, maar ook voor begeleiders, hulpverleners en vrijwilligers die deze jongeren op weg willen helpen.

SAMAH ondersteunt zowel jongeren als professionals met het werken aan toekomstperspectief voor deze doelgroep of het oplossen van situaties waar ze tegenaan lopen. Het betrekken van jongeren zelf, door aandacht te hebben voor hun ervaringskennis, speelt daarbij een grote rol.

C. Doelstellingen SAMAH

De stichting heeft ten doel:

1. bij te dragen aan de verbetering van het welzijn van jonge alleenstaande asielzoekers in de leeftijd van 12 tot en met 25 jaar, door hun belangen te behartigen en hun positie in (zowel) de Nederlandse samenleving als in het land van herkomst te versterken.
2. de doelgroep te stimuleren actief te participeren in de Nederlandse samenleving.
3. projecten en methoden te ontwikkelen om de participatie van jongeren te vergroten.
4. verdere handelingen te verrichten, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

⁶ SAMAH spreekt over alleenstaande jonge asielzoekers, hieronder vallen alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV), voormalig alleenstaande minderjarige vluchtelingen (voormalig AMV) en alleenstaande jonge statushouders. We gebruiken de termen door elkaar en waar mogelijk spreken we het liefst over jongeren.

De stichting tracht haar doelstellingen onder meer te verwezenlijken door:

- ✓ Te fungeren als centraal, landelijk meldpunt voor vragen, wensen, klachten en problemen van jonge alleenstaande asielzoekers;
- ✓ De doelgroep te informeren over alle voor haar relevante onderwerpen;
- ✓ Het opzetten van netwerken om te komen tot uitwisseling en samenwerking;
- ✓ Het ontwikkelen en uitvoeren van projecten en onderzoeken en alle overige wettelijke middelen die kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstelling

5. De werkwijze van SAMAH

A. SAMAH & de doelgroep

SAMAH community

Nederland bevinden zich op dit moment circa 6.000 AMV's en naar schatting 55.000 voormalig AMV's die sinds 1990 naar Nederland zijn gekomen.⁷ Ervaringsdeskundigen uit het SAMAH-netwerk geven aan dat zeker in de beginperiode, net na vestiging in de gemeente, het ontbreken van een netwerk met 'ouderlijke' rol een groot gemis is. Een netwerk waar je vragen kan stellen over hoe dingen gaan, welke keuzes je kan en mag maken en om af en toe te checken of het normaal is wat je doormaakt. Nederlandse jongeren hebben hiervoor over het algemeen ouders of familieleden waar zij op terug kunnen vallen. Om het gemis van deze ouderlijke rol te ondervangen, bouwt SAMAH aan de SAMAH-community. Een community van voormalig jonge alleenstaande asielzoekers die hetzelfde hebben meegemaakt als de jongeren die nu 18 worden. De SAMAH community bestaat uit jongeren die onlangs naar Nederland zijn gekomen en jongeren die al langer in Nederland zijn. De community bestaat daardoor uit een mix van culturen en een mix van verschillende levensfasen onder de jongeren. Zij herkennen elkaar in de vlucht die ze gemaakt hebben en het starten van een nieuwe toekomst in Nederland. Jongeren leren van elkaar, geven elkaar tips en geven input op belangrijke thema's. De SAMAH community vervult een rol in het vinden van gelijkgestemden en rolmodellen voor en door jongeren. Een deel van de jongeren binnen de SAMAH-community functioneert tevens als ervaringsdeskundige.

Ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen zijn bij SAMAH jongeren die ervaring hebben in het opbouwen van een nieuw leven in Nederland, zonder ouders, na hun vlucht. Jongeren die hun eigen ervaring in willen en kunnen zetten om andere jongeren te helpen, knelpunten te signaleren en/of professionals te inspireren. Zij ondersteunen jongeren met informatie en waar nodig mentoring. Ook geven ze workshops over belangrijke thema's als 18 worden, financiële zelfredzaamheid, mentale gezondheid, discriminatie of de keuze voor opleiding en werk, vanuit hun eigen ervaringen en expertise. Zij inspireren professionals door te spreken tijdens expertmeetings, verhalen te delen en mee te denken over oplossingen die aansluiten bij de

⁷ Van Os, C., Zijlstra, E., & Grietens, H. (2017). Haalbaarheidsonderzoek Geweld in de Jeugdzorg - alleenstaande minderjarige vreemdelingen. University of Groningen, Department of Special Needs Education and Youth Care

behoeften van jongeren. SAMAH faciliteert en ondersteunt de ervaringsdeskundigen bij hun werkzaamheden door middel van trainingen, intervisie en bijeenkomsten.

B. SAMAH & het werkveld

Wat SAMAH ongewoon gewoon maakt

De aanpak van SAMAH is gebaseerd op jarenlange ervaring met de doelgroep en uniek in Nederland. SAMAH gaat in haar aanpak uit van reguliere ondersteuning waar mogelijk en specialistische ondersteuning waar noodzakelijk en zet zich daarom in voor deskundigheidsbevordering van professionals die diensten verlenen aan (voormalige) alleenstaande minderjarige asielzoekers en werkt daarin actief samen met de ervaringsdeskundigen. Deze deskundigheidsbevordering bestaat uit trainingen en workshops, participatief onderzoek, inspiratiesessies, coaching (on the job), casusbesprekingen en advies.

SAMAH onderstreept het belang van scharrelruimte (ofwel professionele ruimte) om beweging te krijgen in de complexe vraagstukken waar jongeren voor staan. Hier gaan we in samenwerking met professionals samen naar op zoek.

6. Uitvoering in 2021

Een groot deel van de jongeren die rond 2015/2016 een asielaanvraag hebben gedaan is inmiddels 18 jaar of ouder, statushouder, en uitgestroomd naar zelfstandige huisvesting in de gemeente. Deze overgangsfase rondom het 18^e levensjaar is voor veel jongeren een spannende tijd. Hoewel veel jongeren uitkijken naar een zelfstandig bestaan, buiten de muren van hun opvanggroep, brengt deze nieuwe fase ook uitdagingen en (nieuwe) verantwoordelijkheden met zich mee. Niet zelden lopen jongeren vast in de bureaucratie, zijn er misverstanden en voelen zij zich eenzaam of verloren.

SAMAH ondersteunt jongeren via haar landelijke helpdesk met informatie, advies en begeleiding, én brengt jongeren in contact met lotgenoten/ervaringsdeskundigen via de SAMAH community. In 2021 (en verder) wil SAMAH deze community ook verstevigen op gemeentelijke niveau.

In 2021 wil SAMAH voorts doelgericht aan een aantal thema's (blijven) werken in de vorm van projecten, het organiseren van bijeenkomsten (voor jongeren of professionals), het delen van kennis in de vorm van methodieken of handreikingen, podcasts of andere vormen van storytelling. Deze thema's zijn financiële zelfredzaamheid, mentale gezondheid en het tegengaan van discriminatie/uitsluiting. Deze thema's zijn nog urgenter geworden door de COVID-19 pandemie.

Financiële zelfredzaamheid

Veel jongeren zullen dit herkennen: zodra zij in de adolescentiefase komen worden de teugels wat strakker aangehaald door hun ouders. Je best doen op school, werkervaring opdoen via een bijbaantje, geld sparen voor je uitzet wanneer je op kamers gaat; ouders hebben duidelijke ideeën over wat belangrijk is voor hun kind. En met de beste bedoelingen: zij wensen voor hun kind een zonnige toekomst zonder financiële zorgen.

Voor jongeren die zonder ouders naar Nederland zijn gevlucht – alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) – is werken aan je toekomst en financiële zelfredzaamheid een uitdaging.

Uit onderzoek⁸ komt naar voren dat jonge vluchtelingen tot ver in hun adolescentiefase nog flink uit balans kunnen worden gebracht bij grote veranderingen in hun leven (gezinsvorming, verlies van werk, overlijden familie etc.). Dat maakt hun financiële zelfredzaamheid fragiel.

Door armoede en schulden ervaren vluchtelingenjongeren continue stress, die ook hun (financiële) keuzes beïnvloedt. Ook proberen veel jongeren zo snel mogelijk werk te vinden om de schulden te beperken, waardoor ze mogelijkheden om vervolgonderwijs en een baan op hoger niveau in de toekomst laten liggen. Het belemmert jongeren een stabiele toekomst op te bouwen.

SAMAH gaat in 2021 met jongeren aan de slag met het thema financiële zelfredzaamheid door middel van informatie, voorlichting, begeleiding, inzet van ervaringsdeskundigheid en het vergroten van het netwerken rondom jongeren.

Mentale gezondheid

In de afgelopen 20 jaar hebben we vanuit SAMAH gezien dat er een aantal belangrijke factoren zijn, die jongeren stress bezorgen. Jongeren ervaren bijvoorbeeld veel stress vanwege financiële problemen, herbeleving van ervaringen uit het verleden, druk van ouders (zowel na gezinshereniging, als ouders die nog in het buitenland wonen, bijvoorbeeld stress om ouders die nog in een onveilige situatie zijn) eenzaamheid, discriminatie en problemen met werk en studie.

Ook ervaren jongeren stress betreffende hun toekomst: wat kan je, wat mag je, hoe houd je het vol op school, als je de hele nacht niet hebt geslapen vanwege stress?

SAMAH wil in 2021 aandacht vragen voor dit thema en jongeren met diverse activiteiten ondersteunen bij het verminderen van stress.

Discriminatie en uitsluiting

Veel jonge alleenstaande vluchtelingen hebben te maken met vormen van uitsluiting of discriminatie, vanwege hun huidskleur, vluchtverleden of taalgebruik. Vaak is het voor hen onzeker of dingen die gebeuren komen doordat ze vluchteling zijn, door hun achtergrond of dat deze gebeurtenissen 'normaal' zijn en eenieder kunnen overkomen. Wanneer is uitsluiting het gevolg van discriminatie? Wanneer is er sprake van vooroordelen en wanneer is wat je overkomt iets wat iedereen overkomt? Hoe kom je er achter wat er speelt en hoe ga je het gesprek erover aan? Dit zijn vragen die bij veel jongeren leven. SAMAH wil samen met jongeren met deze vragen aan de slag.

⁸ Uzozie, A. & Verkade, M. (2016). Volg je dromen tot je niet langer kunt leven. Een retrospectief onderzoek onder voormalige alleenstaande minderjarige asielzoekers naar toekomstbeleving. <https://www.samah.nl/wp-content/uploads/2018/09/Volg-je-dromen-tot-je-niet-langer-kunt-leven.pdf>

Organisatie

Financiering

SAMAH heeft de afgelopen jaren op basis van subsidies, donaties en opdrachtgevers haar inkomsten ontvangen. Daarnaast zal SAMAH, wanneer gevraagd, haar expertise aanbieden in de vorm van gefinancierde opdrachten aan organisaties of gemeenten.

Vermogensbeleid

Alle bijdragen worden ontvangen op de rekening van SAMAH. SAMAH reserveert op deze rekening een bedrag voor de lopende kosten en boekt de overige gelden over naar een risicoloze spaarrekening. Daarover wordt jaarlijks een klein percentage rente ontvangen. Het vermogen is sinds de oprichting van de stichting ongeveer stabiel gebleven.

Inrichting van de organisatie

SAMAH houdt kantoor in Hilversum. De dagelijkse leiding is in handen van de directie. Het mandaat van de directie is door het bestuur van SAMAH vastgelegd in een directiestatuut. SAMAH heeft daarnaast een vaste boekhouder die de boekhouding controleert en een financieel jaarverslag opstelt. SAMAH beschikt over de ANBI-status.

Directie en bestuur

De directie (Maria Verkade) is, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, belast met de dagelijkse leiding, en heeft als taak het beleid voor te bereiden en uit te voeren. Het bestuur van SAMAH bestaat momenteel (2021) uit: Robert Goedhart (voorzitter), Nathalie Boerebach (secretaris) en Adimka Uzozie (penningmeester). In 2021 zal het bestuur verder worden uitgebreid met minimaal 1 bestuurslid.

Beloningsbeleid

De bestuursfuncties van Stichting SAMAH zijn onbezoldigd; bestuursleden krijgen een vergoeding van reiskosten op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten voor OV, of € 0,19 per km bij gebruik van auto.

Stichting SAMAH bestaat uit projectleiders met directietaken en projectmedewerkers. De salariering van personeel in dienst van stichting SAMAH komt overeen met de salariering zoals vastgelegd in de CAO Sociaal Werk⁹. Medewerkers zijn aangesloten bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Medewerkers krijgen een vergoeding van reiskosten op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten voor OV, of € 0,19 per km bij gebruik van auto.

Ervaringsdeskundigen hebben een belangrijke rol binnen Stichting SAMAH. Wij vinden het belangrijk dat zij worden gecompenseerd voor de tijd die zij investeren. Ervarende deskundigen ontvangen voor hun inzet een vrijwilligersvergoeding, gebaseerd op de voorwaarden, zoals gesteld door de belastingdienst¹⁰.

⁹ https://www.sociaalwerk-werkt.nl/sites/fcb_sociaalwerk/files/2020-12/cao-sociaal-werk-2019-2021.pdf

¹⁰ https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/werk_en_inkomen/werken/werken-als-vrijwilliger/vrijwilligersvergoedingen/vrijwilligersvergoedingen

Ervaringsdeskundigen krijgen een vergoeding van reiskosten op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten voor OV, of € 0,19 per km bij gebruik van een ander vervoermiddel.

Informatie Stichting SAMAH

Stichting SAMAH

Postadres:

Snelliuslaan 11

1222 TB Hilversum

Bezoekadres:

Snelliuslaan 10

1222 TE Hilversum

E-mail: info@samah.nl

Website: www.samah.nl

Telefoonnummer: 06 - 360 594 21

IBAN: NL78 INGB 0005 1818 11

BIC code ING: INGBNL2A

KvK-nummer: 50037617

RSIN: 8225.11.022

Jaarbegroting 2021

Omschrijving	Totale kosten
1. Personeelskosten ¹¹	€ 154.752
2. Algemene en organisatiekosten	€ 19.500
3. Activiteitenkosten	€ 39.133
TOTALE KOSTEN	€ 213.385

¹¹ 80% van de personeelskosten komt direct ten goede van de activiteiten